

**NEUVOSTON SUOSITUS,
annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022,**

**Liettuan vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Liettuan
vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto**

(2022/C 334/15)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241 ⁽²⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Tukivälineellä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää ja digitaalista siirtymää tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien palautumiskykyä ja potentiaalista kasvua. Se auttaa myös vahvistamaan julkisen talouden kestävyyttä ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Elpymis- ja palautumistukivälineen mukainen enimmäisrahoitusosuus jäsenvaltiota kohti päivitetään kesäkuussa 2022 asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
- (2) Komissio hyväksyi 24 päivänä marraskuuta 2021 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta. Hyväksyminen käynnisti vuoden 2022 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjauksen. Selvityksessä otettiin asianmukaisesti huomioon 7 päivänä toukokuuta 2021 allekirjoitettu Porton sosiaalinen sitoumus jatkaa Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 17 päivänä marraskuuta 2017 julistaman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa. Eurooppa-neuvosto hyväksyi 25 päivänä maaliskuuta 2022 painopisteet vuoden 2022 kestävä kasvun selvitystä varten. Komissio hyväksyi 24 päivänä marraskuuta 2021 myös Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 ⁽³⁾ perusteella annettavan varoituskonetta koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Liettua ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Samana päivänä komissio hyväksyi lisäksi euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2022 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen ⁽⁴⁾, jäljempänä 'euroalueen talouspolitiikkaa koskeva vuoden 2022 suositus', 5 päivänä huhtikuuta 2022 ja yhteisen työllisyysraportin 14 päivänä maaliskuuta 2022.

⁽¹⁾ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁽⁴⁾ Neuvoston suositus, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2022, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C 153, 7.4.2022, s. 1).

- (3) Geopoliittinen ja taloudellinen tilanne on muuttunut merkittävästi Venäjän hyökättyä Ukrainaan maailmanlaajuisen pandemian jälkimainingeissa. Hyökkäyksen vaikutus jäsenvaltioiden talouksiin on näkynyt muun muassa energian, elintarvikkeiden ja raaka-aineiden hintojen nousuna ja kasvunäkymien heikentymisenä. Energian hintojen nousu vaikuttaa erityisen raskaasti kaikkein haavoittuvimpiin kotitalouksiin, jotka ovat energiaköyhiä tai vaarassa joutua energiaköyhyyteen, sekä yrityksiin, jotka ovat kaikkein haavoittuvimpia energian hintojen nousulle. Unioniin on myös virrannut ennennäkemätön määrä Ukrainasta pakenevia. Venäjän hyökkäyssodasta aiheutuneet taloudelliset vaikutukset ovat kohdistuneet jäsenvaltioihin epäsymmetrisesti. Neuvoston direktiivi 2001/55/EY⁽⁵⁾ otettiin tässä tilanteessa 4 päivänä maaliskuuta 2022 ensimmäistä kertaa käyttöön neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2022/382⁽⁶⁾. Ukrainasta pakeneville myönnetään direktiivin perusteella oikeus oleskella laillisesti unionissa sekä oikeus hakeutua koulutukseen, työmarkkinoille ja terveydenhuoltoon, saada asunto ja käyttää sosiaalipalveluita. Liettualle myönnetään poikkeuksellista tukea Ukrainasta pakenevien vastaanotto- ja kotouttamistarpeisiin Euroopan pakolaisten auttamiseksi perustetun koheesiopoliittisen tukitoimen (CARE) puitteissa sekä koheesiota ja Euroopan alueita tukevan elpymisavun (REACT-EU) ennakkorahoitusta lisäämällä.
- (4) Koska taloudellinen ja geopoliittinen tilanne on muuttumassa nopeasti, vuonna 2022 aloitetaan uudelleen talouspolitiikan eurooppalaiseen ohjauksjaksoon kuuluva laaja talous- ja työllisyyspolitiikan koordinointi, ja ohjauksjaksoa kehitetään elpymis- ja palautumistukivälineen toteuttamisvaatimusten mukaisesti siten kuin vuotta 2022 koskevassa vuotuisessa selvityksessä kestävästä kasvusta selostetaan. Hyväksytyjen elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano on olennaisen tärkeää talouspolitiikan eurooppalaisen ohjauksjakson ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat kokonaisuudessaan tai merkittävältä osin kohdistuvat vuosien 2019 ja 2020 talouspolitiikan eurooppalaisilla ohjauksjaksoilla annettuihin maakohtaisiin suosituksiin. Vuosien 2019 ja 2020 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä, kun elpymis- ja palautumissuunnitelmia tarkistetaan, päivitetään tai muutetaan asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti, niiden muiden maakohtaisten suositusten lisäksi, joita on mahdollisesti annettu tällaisen tarkistetun, päivitetyn tai muutetun suunnitelman toimittamispäivään mennessä.
- (5) Vakaus- ja kasvusopimuksen yleinen poikkeuslauseke on ollut aktivoituna maaliskuusta 2020. Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa ”Vuosi covid-19-pandemian alkamisesta – finanssipoliittiset toimet”, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen deaktivoinnista tai sen soveltamisen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Talousnäkömien lisääntynyt epävarmuus ja suuret heikkenemisriskit sodan jatkuessa Euroopassa, ennennäkemätön energian hintojen nousu ja jatkuvat toimitusketjujen häiriöt edellyttävät vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamista vuonna 2023.
- (6) Liettuan vuoden 2021 vakausohjelmasta 18 päivänä kesäkuuta 2021 annetun neuvoston suosituksen⁽⁷⁾ mukaisesti finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan tällä hetkellä muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulo- ja menoperäisiä toimenpiteitä, ja joissa ei ole mukana covid-19-kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä) mutta joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin, (avustuksilla) ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot, suhteessa keskipitkän aikavälin potentiaaliseen kasvuun⁽⁸⁾. Sen arvioimiseksi, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopuoinnussa vihreän ja digitaalisen siirtymän kanssa, huomiota kiinnitetään finanssipolitiikan kokonaisviritystä laajemmin myös kansallisesti rahoitettujen⁽⁹⁾ juoksevien perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulo- ja menoperäisiä toimenpiteitä) ja covid-19-kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä) ja investointien kehitykseen.

⁽⁵⁾ Neuvoston direktiivi 2001/55/EY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2001, vähimmäisvaatimuksista tilapäisen suojelun antamiseksi siirtymään joutuneiden henkilöiden joukkoittaisen maahantulon tilanteissa, ja toimenpiteistä näiden henkilöiden vastaanottamisen ja vastaanottamisesta jäsenvaltioille aiheutuvien rasitusten tasapuolisen jakautumisen edistämiseksi (EYVL L 212, 7.8.2001, s. 12).

⁽⁶⁾ Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2022/382, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2022, Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden joukkoittaisen maahantulon tilanteen toteuttamisesta direktiivin 2001/55/EY 5 artiklan nojalla ja sen seurauksena tilapäisen suojelun antamisesta (EUVL L 71, 4.3.2022, s. 1).

⁽⁷⁾ Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Liettuan vuoden 2021 vakausohjelmasta (EUVL C 304, 29.7.2021, s. 68).

⁽⁸⁾ Tässä suosituksessa esitetyt finanssipolitiikan viritystä ja sen osatekijöitä koskevat arviot ovat komission arvioita, jotka perustuvat komission kevään 2022 talousennusteen perustana oleviin oletuksiin. Komission arviot keskipitkän aikavälin potentiaalisesta kasvusta eivät sisällä myönteisiä vaikutuksia elpymis- ja palautumissuunnitelmaan kuuluvista uudistuksista, jotka voivat vauhdittaa potentiaalista kasvu.

⁽⁹⁾ Joita ei rahoiteta elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla eikä muilla unionin varoilla.

- (7) Komissio hyväksyi 2 päivänä maaliskuuta 2022 tiedonannon, jossa annetaan laajaa finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2023, jäljempänä 'finanssipoliittinen ohjaus', ja jolla pyritään tukemaan jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelua ja siten vahvistamaan politiikan koordinoitua. Komission mielestä vaikuttaa asianmukaiselta, että vuonna 2023 siirrytään talven 2022 talousennusteen makrotalouden näkymien perusteella kasvua tukevasta vuosien 2020–2022 finanssipoliittian kokonaisvirityksestä pitkälti neutraaliin finanssipoliittian kokonaisviritykseen, mutta samalla on oltava valmiina reagoimaan muuttuvaan taloustilanteeseen. Komissio ilmoitti, että vuotta 2023 koskevia finanssipoliittisia suosituksia olisi edelleen eriytettävä jäsenvaltiokohtaisesti ja niissä olisi otettava huomioon mahdolliset maiden väliset heijastusvaikutukset. Komissio kehotti jäsenvaltioita ottamaan tämän ohjauksen huomioon vakaus- ja lähentymisohjelmissaan. Komissio sitoutui seuraamaan tiiviisti talouden kehitystä ja mukauttamaan ohjaustaan tarvittaessa ja viimeistään toukokuun 2022 lopussa esittämässään talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketissa.
- (8) Vuotta 2023 koskevilla finanssipoliittisilla suosituksilla otetaan finanssipoliittisen ohjauksen perusteella huomioon heikentyneet talousnäkymät, lisääntynyt epävarmuus ja muut heikkenemisriskit sekä komission vuoden 2022 talven talousennusteeseen verrattuna nopeampi inflaatio. Näiden seikkojen perusteella finanssipoliittisilla toimilla on lisättävä julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ja ylläpidettävään heikoimmassa asemassa olevien kotitalouksien ostovoimaa, jotta voidaan lievittää energian hintojen nousun vaikutuksia ja hillitä kerrannaisvaikutuksista johtuvia inflaatiopaineita kohdennettujen ja väliaikaisten toimenpiteiden avulla. Finanssipoliittian on pysyttävä ketteränä, jotta sitä voidaan mukauttaa nopeasti muuttuviin olosuhteisiin, mukaan lukien puolustus- ja turvallisuusalan haasteisiin, jotka johtuvat Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaa vastaan, ja sitä on eriytettävä jäsenvaltioittain finanssipoliittisen ja taloudellisen tilanteen mukaan ottaen huomioon muun muassa altistuminen kriisille ja Ukrainasta pakenevien maahantulo.
- (9) Liettua toimitti 14 päivänä toukokuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa. Komissio on arvioinut asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjä arvioita koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2021 täytäntöönpanopäätöksen Liettuan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä ⁽¹⁰⁾. Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti hyväksytty komission päätös siitä, että Liettua on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.
- (10) Liettua toimitti vuoden 2022 kansallisen uudistusohjelmansa 27 päivänä huhtikuuta 2022 ja vuoden 2022 vakausohjelmansa 29 päivänä huhtikuuta 2022 asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti. Ohjelmat on arvioitu yhdessä, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2022 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Liettuan puolivuositainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.
- (11) Komissio julkaisi 23 päivänä toukokuuta 2022 Liettuaa koskevan vuoden 2022 maaraportin. Siinä arvioitiin Liettuan edistymistä neuvoston vuosina 2019, 2020 ja 2021 hyväksymien asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja arvioitiin elpymisen ja palautumisen tulostaulun pohjalta, miten Liettua on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa määritettiin puutteita eli haasteita, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata lainkaan tai joihin vastataan vain osittain, sekä uusia ja kehittymässä olevia haasteita, kuten haasteet, jotka johtuvat Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan. Maaraportissa arvioitiin myös Liettuan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

⁽¹⁰⁾ ST 10477/2021; ST 10477/2021 ADD 1.

- (12) Komissio antoi 23 päivänä toukokuuta 2022 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Liettuan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2022 julkisen talouden alijäämän ennakoitaan ylittävän perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa bruttokansantuotteeseen, jäljempänä 'BKT'. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu. Maaliskuun 2 päivänä annetun tiedonannon mukaisesti komissio ei ehdottanut uusien liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen aloittamista keväällä 2022. Se arvioi syksyllä 2022 uudelleen, onko tarpeen ehdottaa tällaisten menettelyjen aloittamista.
- (13) Neuvosto suositti 20 päivänä heinäkuuta 2020 antamassaan suosituksessa ⁽¹¹⁾, että Liettua toteuttaisi vuosina 2020 ja 2021 yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Liettua harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja. Vuonna 2021 Liettuan julkisen talouden alijäämä supistui Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan 1,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun se vuonna 2020 oli ollut 7,3 prosenttia. Liettuan finanssipoliittiset toimet tukivat talouden elpymistä vuonna 2021, ja väliaikaiset hätätoimenpiteet vähenivät vuosien 2020 ja 2021 välillä 3,9 prosentista 2,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Liettuan vuonna 2021 toteuttamat toimenpiteet olivat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet olivat enimmäkseen väliaikaisia. Sellaiset hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätöseräiset toimenpiteet, jotka eivät oleet väliaikaisia tai joiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä, muodostuivat pääasiassa julkisen sektorien työntekijöille maksetuista suuremmista korvauksista. Julkisen talouden velka supistui vuonna 2021 Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan 44,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun se vuonna 2020 oli ollut 46,6 prosenttia.
- (14) Vuoden 2022 vakausohjelmassa esitettyjen julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on realistinen. Hallitus ennustaa reaalisen BKT:n kasvavan 1,6 prosenttia vuonna 2022 ja 2,5 prosenttia vuonna 2023. Komission kevään 2022 talousennusteessa puolestaan reaalisen BKT:n kasvu on 1,7 prosenttia vuonna 2022 ja 2,6 prosenttia vuonna 2023. Hallitus ennakoii vuoden 2022 vakausohjelmassaan julkisen talouden nimellisen alijäämän kasvavan 4,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022 ja supistuvan 2,4 prosenttiin vuonna 2023. Alijäämän kasvu vuonna 2022 johtuu pääasiassa toimenpiteistä, joilla hillitään energian korkeiden hintojen vaikutusta, tuetaan alhaisen tulotason kotitalouksia ja reagoidaan Ukrainasta pakeneviin ihmisvirtoihin. Julkisen talouden velan odotetaan vuoden 2022 vakausohjelman mukaan supistuvan suhteessa BKT:hen 43,3 prosenttiin vuonna 2022 ja pysyvän vakaana vuonna 2023. Julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella komission kevään 2022 talousennusteen mukaan 4,6 prosenttia vuonna 2022 ja 2,3 prosenttia vuonna 2023. Tämä vastaa vuoden 2022 vakausohjelmassa ennakoitua alijäämää. Komission kevään 2022 talousennusteessa julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen on samankaltainen, 42,7 prosenttia vuonna 2022 ja 43,1 prosenttia vuonna 2023. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan keskipitkän aikavälin (keskimäärin 10 vuoden) potentiaalisen tuotannon kasvun arvioidaan olevan 3,2 prosenttia. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voivat vauhdittaa Liettuan talouden potentiaalista kasvua.
- (15) Hallitus on vuonna 2022 luopunut suurimmasta osasta covid-19-kriisin takia toteutetuista toimenpiteistä, joten väliaikaisten hätätoimenpiteiden ennakoitaan supistuvan 1,2 prosenttiin vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat 2,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Energian hintojen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten torjumiseksi hyväksytyt toimenpiteet vaikuttavat julkisen talouden alijäämään. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan kyseiset toimenpiteet ovat suhteessa BKT:hen 1,2 prosenttia vuonna 2022 ja 0,0 prosenttia vuonna 2023 ⁽¹²⁾. Nämä toimenpiteet koostuvat pääasiassa kaasun- ja sähköalan yrityksille myönnettävistä tuista, lämpöenergiaan sovelletun arvonlisäveron (alv) hyvittämisestä ja muiden lämpöenergiasta maksettavien korvausten laajemmasta soveltamisesta. Toimenpiteiden on ilmoitettu olevan pääosin väliaikaisia. Jos energian hinnat pysyvät kuitenkin korkeina myös vuonna 2023, joitakin näistä toimenpiteistä voitaisiin jatkaa. Joitakin näistä toimenpiteistä, erityisesti kaasun- ja sähköalan yrityksille myönnettäviä tukia ja lämpöenergian alv-hyvityksiä, ei ole kohdennettu. Julkisen talouden alijäämään vaikuttavat myös kustannukset, joita aiheuttaa tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan kyseiset kustannukset ovat suhteessa BKT:hen 0,2 prosenttia vuosina 2022 ja 2023 ⁽¹³⁾. Julkisen talouden alijäämään vaikuttaa myös puolustusmenojen kasvu suhteessa BKT:hen 0,5 prosenttia sekä vuonna 2022 että vuonna 2023.

⁽¹¹⁾ Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Liettuan vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Liettuan vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 95).

⁽¹²⁾ Luvut kuvaavat syksyn 2021 jälkeen toteutettujen toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, mukaan lukien juoksevat tulot ja menot sekä mahdolliset pääomamenoja koskevat toimenpiteet.

⁽¹³⁾ Ukrainasta unioniin pakenevien kokonaismäärän oletetaan nousevan asteittain 6 miljoonaan vuoden 2022 loppuun mennessä, ja arvio heidän maantieteellisestä sijoittautumisestaan perustuu tämänhetkisen maahanmuuttajayhteisön kokoon, vastaanottavan jäsenvaltion suhteelliseen väkilukuun ja siihen, mihin Ukrainasta unioniin paenneet ovat tosiasiallisesti sijoittautuneet maaliskuusta 2022 alkaen. Arviot talousarviokustannuksista henkeä kohti perustuvat komission yhteisen tutkimuskeskuksen Euromod-mikrosimulaatiomalliin, jossa otetaan huomioon sekä käteisetuudet, joihin maahan tulleilla voi olla oikeus, että luontoissuoritukset, kuten koulutus ja terveydenhuolto.

- (16) Neuvosto suositti 18 päivänä kesäkuuta 2021 antamassaan suosituksessa, että Liettua varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettavia investointeja. Neuvosto suositti myös, että Liettua pitää kansallisesti rahoitettujen juoksevien menojen kasvun hallinnassa. Se suositti myös, että Liettua harjoittaa taloustilanteen sallissa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa julkisen talouden kestävyys myös keskipitkällä aikavälillä, ja samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi.
- (17) Komission kevään 2022 talousennusteen ja Liettuan vuoden 2022 vakausohjelmaan sisältyvien tietojen perusteella finanssipolitiikan virityksen ennakoidaan vuonna 2022 olevan neuvoston suosituksen mukaisesti elvyttävä – 4,2 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽¹⁴⁾. Liettua aikoo jatkaa elpymisen tukemista hyödyntämällä elpymis- ja palautumistukivälinettä lisäinvestointien rahoittamiseen neuvoston suosituksen mukaisesti. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen talouden toimeliaisuuteen arvioidaan kasvavan 0,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuoteen 2021 verrattuna. Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla ennakoidaan olevan finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä vuonna 2022⁽¹⁵⁾. Sen vuoksi Liettua suunnittelee jatkavansa kansallisesti rahoitettuja investointeja neuvoston suosituksen mukaisesti. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) taas ennakoidaan vuonna 2022 olevan finanssipolitiikan kokonaisviritykseen elvyttävä vaikutus, joka on 3,2 prosenttiyksikköä. Tähän merkittävään elvyttävään vaikutukseen sisältyvät lisävaikutukset, joita aiheutuu energian hintojen nousun taloudellisista ja sosiaalisista vaikutuksista (1,2 % suhteessa BKT:hen), sekä kustannukset, joita aiheutuu tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille henkilöille (0,2 % suhteessa BKT:hen). Muiden toimenpiteiden ohella pienituloisille kotitalouksille annettavan lisätuen (eläkkeiden, lapsilisien, sosiaaliavun ja verottomien tulojen vähimmäistason lisäkorotus) osuuden ennakoidaan olevan 0,4 prosenttia suhteessa juoksevien nettomenojen kasvuun. Tästä syystä Liettua ei komission tämänhetkisten arvioiden perusteella pidä riittävästi kurissa kansallisesti rahoitettujen juoksevien menojen kasvua vuonna 2022.
- (18) Vuonna 2023 finanssipolitiikan viritys on komission kevään 2022 talousennusteen mukaan 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana⁽¹⁶⁾. Liettuan ennakoidaan jatkavan elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten käyttöä vuonna 2023 elpymistä tukevien lisäinvestointien rahoittamiseen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen talouden toimeliaisuuteen arvioidaan kasvavan 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla ennakoidaan olevan finanssipolitiikan viritykseen kiristävä vaikutus, joka on 0,5 prosenttiyksikköä vuonna 2023⁽¹⁷⁾. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) taas ennakoidaan vuonna 2023 olevan finanssipolitiikan kokonaisviritykseen kiristävä vaikutus, joka on 1,5 prosenttiyksikköä. Tässä ovat mukana energian hintojen nousun vuoksi toteutettujen toimenpiteiden asteittaisen päättymisen vaikutus (1,2 % suhteessa BKT:hen) sekä lisäkustannukset, joita aiheutuu tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille (0,1 % suhteessa BKT:hen).
- (19) Vuoden 2022 vakausohjelmassa julkisen talouden alijäämän odotetaan supistuvan asteittain 1,3 prosenttiin vuonna 2024 ja 1,0 prosenttiin vuoteen 2025 mennessä. Julkisen talouden alijäämän ennakoidaan siis pysyvän alle 3 prosentissa suhteessa BKT:hen ohjelmakauden aikana. Julkisen talouden velan odotetaan vuoden 2022 vakausohjelman mukaan vuoteen 2025 mennessä supistuvan suhteessa BKT:hen, 42,6 prosenttiin vuonna 2024 ja 42,5 prosenttiin vuonna 2025. Komission analyysin perusteella velkakestävyysriskit vaikuttavat keskipitkällä aikavälillä vähäisiltä.
- (20) Julkisten hankintojen vuoden 2020 tulostaulussa yksilöitiin joitakin Liettuan julkisten hankintojen järjestelmän pullonkauloja: hankintaorganisaatioiden välisen yhteistyön puute, tarjouskilpailuihin osallistuvien vähäinen tai olematon määrä ja liiallinen hintakriteerin painottaminen. Yhteistoiminnallisten julkisten hankintojen edistämistä koskevien käynnissä olevien toimien laajentaminen niin, että uudistus kattaisi myös keskushallinnon tason, auttaisi kehittämään ja levittämään parhaita käytäntöjä sekä parantaisi prosessien yleistä tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Tämä auttaisi myös parantamaan julkisen talouden kestävyyttä.

⁽¹⁴⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽¹⁵⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽¹⁶⁾ Positiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on pienempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan kiristävä.

⁽¹⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus, joka on 0,0 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (21) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan 2.2 kriteerin mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa 31 päivään elokuuta 2026 mennessä. Ne auttavat vastaamaan kaikkiin tai merkittävään osaan niistä taloudellisista ja sosiaalisista haasteista, jotka tuodaan esiin neuvoston Liettualle talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä vuosina 2019 ja 2020 antamissa maakohtaisissa suosituksissa sekä niissä maakohtaisissa suosituksissa, joita on mahdollisesti annettu elpymis- ja palautumissuunnitelman hyväksymispäivään mennessä. Elpymis- ja palautumissuunnitelmassa keskitytään erityisesti toimenpiteisiin, joilla edistetään digitalisaatiota ja vihreää siirtymää, varmistetaan terveyspalvelujen laatu ja tehokkuus, parannetaan sosiaaliturvaa, asetetaan koulutus ja innovointi etusijalle sekä parannetaan julkisen sektorin vaikuttavuutta.
- (22) Liettuan elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon odotetaan myötävaikuttavan siihen, että vihreän ja digitaalisen siirtymän eteneminen jatkuu. Ilmastotavoitteita tukevien toimenpiteiden osuus Liettuan elpymis- ja palautumissuunnitelman kokonaismäärärahoista on 37,8 prosenttia ja digitaalisia tavoitteita tukevien toimenpiteiden osuus 31,5 prosenttia. Elpymis- ja palautumissuunnitelman täysimittainen täytäntöönpano siihen kuuluvien välitavoitteiden ja tavoitteiden mukaisesti auttaa Liettuaa toipumaan nopeasti covid-19-kriisin seurauksista ja vahvistaa samalla sen palautumiskykyä. Työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sitä laajemmin muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.
- (23) Komissio hyväksyi 22 päivänä huhtikuuta 2022 Liettuan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1060⁽¹⁸⁾ säädetyin kumppanuussopimuksen. Liettua toimitti koheesiopolitiikan ohjelman 16 päivänä maaliskuuta 2022. Liettua on ottanut vuosien 2021–2027 koheesiopolitiikan rahastojen ohjelmasuunnittelussa huomioon asiaankuuluvat maakohtaiset suositukset noudattaen asetusta (EU) 2021/1060. Tämä on edellytys sille, että koheesiopolitiikan rahastoista saatavan taloudellisen tuen vaikuttavuus paranee ja sen tuoma lisäarvo on mahdollisimman suuri ja että samalla edistetään koordinoitua, täydentävyyttä ja yhtenäisyyttä näiden koheesiopolitiikan rahastojen ja muiden unionin välineiden ja rahastojen välillä. Elpymis- ja palautumiskivälineen ja koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanon onnistuminen edellyttää myös investointien pullonkaulojen poistamista, jotta voidaan tukea vihreää ja digitaalista siirtymää sekä tasapainoista aluekehitystä.
- (24) Elpymis- ja palautumissuunnitelmassa käsiteltyjen taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi Liettualla on edessään useita lisähaasteita, jotka liittyvät perusterveydenhuoltoon ja ennaltaehkäisevään hoitoon, heikkouksiin sosiaalipalvelujen suunnittelussa ja tarjonnassa sekä sosiaalista asuntotarjontaa koskevan strategian puuttumiseen. Vältettävissä olevan sairaalahoidon sekä hoidettavissa ja ehkäistävissä olevan kuolleisuuden suuri määrä osoittaa, että Liettuan terveydenhuollossa tarvitaan lisää ennaltaehkäiseviä toimia. Lisäksi pula terveydenhuollon ammattilaisista ja epätasaisuus henkilöstön jakautumisessa rajoittavat perusterveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon saatavuutta. Liettuan elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisten terveysuudistusten ja -investointien lisäksi perusterveydenhuolto ja ennaltaehkäisy on edelleen vahvistettava. Eri ministeriöiden ja muiden julkisten elinten välisen yhteistyön puute ja heikkoudet tarpeiden tunnistamisessa häiritsevät sosiaalipalvelujen integroitua tarjontaa. Palvelut eivät myöskään ole työttömien tarpeiden kannalta riittäviä. Vuonna 2019⁽¹⁹⁾ Liettuan sosiaaliseen asuntotarjontaan käyttämät menot olivat 10,31 euroa asukasta kohti, mikä on huomattavasti vähemmän kuin EU:n keskiarvo 101,58 euroa (molemmat vuoden 2010 kiinteinä hintoina). Tämä johtaa jatkuvaan asutuspulaan ja pitkiin jonotusaikoihin. Sosiaalisten asuntojen laatua on myös parannettava. Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää tärkeitä toimenpiteitä, kuten vähimmäistulojärjestelmän ja vero- ja etuusjärjestelmän uudistuksen sekä työttömyysturvan kattavuuden lisäämisen. Näiden toimenpiteiden odotetaan auttavan vastaamaan joihinkin keskeisiin sosiaaliturva-haasteisiin, kun ne on pantu täytäntöön. Elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden lisäksi tarvitaan kuitenkin lisätoimia sosiaalipalvelujen suunnittelun, laadun ja vaikuttavuuden parantamiseksi sekä sosiaalisten asuntojen puutteen ja riittämättömän laadun korjaamiseksi.

⁽¹⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159).

⁽¹⁹⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/SPR_EXP_FHO__custom_2036156/default/table?lang=en

- (25) Komission unionin valtion- tai hallitusten päämiesten Versailles'n julistuksessa antaman toimeksiannon mukaisesti ehdottaman REPowerEU-suunnitelman tavoitteena on poistaa mahdollisimman pian asteittain unionin riippuvuus Venäjältä tulevasta fossiilisten polttoaineiden tuonnista. Tätä varten komissio aikoo määrittää vuoropuhelussa jäsenvaltioiden kanssa sopivimmat kansallisen, alueellisen ja unionin tason hankkeet, investoinnit ja uudistukset. Näiden toimenpiteiden tavoitteena on vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista yleensä sekä siirtyä tuomaan fossiilisia polttoaineita muualta kuin Venäjältä.
- (26) Liettuan energiahuolto on erittäin riippuvainen tuonnista, sillä Liettua tuo noin kaksi kolmasosaa sähkön kokonaistarpeestaan ja suurimman osan öljystä ja kaasusta. Öljyn ja kaasun osuus maan energiayhdistelmästä on kolme neljäsosaa. Ennen kuin Venäjä hyökkäsi Ukrainaan, öljyä ja kaasua tuotiin pääasiassa Venäjältä. Vuonna 2020 Liettua toi Venäjältä 42 prosenttia maakaasustaan (lähellä unionin keskiarvoa, joka on 44 %) ja 73 prosenttia raakaöljystään (enemmän kuin unionin keskiarvo, joka on 26 %) ⁽²⁰⁾. Energian kysyntään vaikuttavat suuri ajoneuvokanta, koska julkista liikennettä ja rautateitä käytetään edelleen liian vähän, suuri energiatehottomien rakennusten kanta sekä erittäin energiaintensiiviset teollisuudenalat, joiden osuus kaasun kokonaiskulutuksesta on 67 prosenttia. Lisätoimet kyseisten alojen energiaintensiteetin vähentämiseksi edistämällä teollisuuden muutosta ja innovatiivisia tuotantoprosesseja sekä uusiutuvien energialähteiden käytön edistäminen vähentäisivät Liettuan riippuvuutta energian kokonaistuonnista. Liettua on parantanut huomattavasti energiaturvallisuuttaan kehittämällä sähkö- ja kaasuyhteyksiä naapurijäsenvaltioihin ja Klaipėdassa sijaitsevaan nesteytetyn maakaasun terminaaliin. Liettuan on kaiken kaikkiaan jatkettava ponnistelujaan alueellisen yhteistyön lisäämiseksi naapurimaidensa kanssa, jotta kaasuntuonnin koordinoitua voidaan lisätä ja hyödyntää alueellisia infrastruktuureja tehokkaasti. Tältä osin 1 päivästä toukokuuta 2022 alkaen Puolan kanssa toiminnassa ollut kaasuyhdysjohto (GIPL) ja muiden kaasuyhdysjohtojen parantaminen naapurijäsenvaltioiden kanssa auttavat turvaamaan alueen energiahuollon. Ensisijaisesti olisi kuitenkin edelleen pyrittävä siihen, että saatetaan käynnissä oleva synkronointi unionin mantereen sähköverkon kanssa päätökseen, varmistetaan riittävä kapasiteetti energiaverkkojen yhteenliittämiseksi naapurijäsenvaltioiden kanssa ja toteutetaan uusiutuvia energialähteitä koskevia yhteisiä hankkeita. Kaasuun liittyvissä uusissa infrastruktuuri- ja verkkoinvestoinneissa suositellaan mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon tulevaisuuden vaatimukset, jotta pitkän aikavälin kestävyys voidaan mahdollistaa muuttamalla infrastruktuuri ja verkot tulevaisuudessa kestäviä polttoaineita hyödyntäviksi. Liettuan on tarpeen edelleen nostaa tavoitetasoa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä sekä uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden lisäämisessä 55-valmiustavoitteita vastaavasti.
- (27) Nopeutettu siirtyminen ilmastoneutraaliuteen ja luopuminen fossiilisista polttoaineista aiheuttaa monilla aloilla huomattavia rakenneuudistuskustannuksia. Liettua voi kuitenkin hyödyntää koheesipolitiikan yhteydessä oikeudenmukaisen siirtymän mekanismia siirtymisen sosioekonomisten vaikutusten lieventämiseksi alueilla, joilla vaikutukset ovat suurimmat. Lisäksi Liettua voi hyödyntää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1057 ⁽²¹⁾ perustettua Euroopan sosiaalirahasto plussaa parantaakseen työllistymismahdollisuuksia ja vahvistakseen sosiaalista yhteenkuuluvuutta.
- (28) Neuvosto on tutkinut vuoden 2022 vakausohjelman komission tekemän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto ⁽²²⁾ ilmenee suosituksesta 1.
- (29) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto on suosittanut, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa kautta – toimia noudattaakseen euroaluetta koskevassa vuoden 2022 suosituksessa esitettyjä suosituksia. Liettuan osalta tämä ilmenee erityisesti suosituksista 1 ja 2,

SUOSITTAA, että Liettua toteuttaa vuosina 2022 ja 2023 toimia, joilla se

1. varmistaa vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan vityksen kanssa, kun otetaan huomioon jatkuva väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille; on valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa; lisää julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden unionin varojen avulla; harjoittaa vuoden 2023 jälkeen finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä; edistää yhteistoiminnallisia julkisia hankintoja keskushallinnon ja kuntien tasolla;

⁽²⁰⁾ Eurostat (2020), Venäjän tuonnin osuus maakaasun, raakaöljyn ja kivihiilen kokonaistuonnista. EU27:n keskiarvon osalta kokonaistuonti perustuu EU27:n ulkopuolelta tulevaan tuontiin. Liettuan osalta kokonaistuonti sisältää EU:n sisäisen kaupan. Raakaöljy ei sisällä jalostettuja öljytuotteita.

⁽²¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1057, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1296/2013 kumoamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 21).

⁽²²⁾ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. etenee elpymis- ja palautumissuunnitelmansa täytäntöönpanossa 20 päivänä heinäkuuta 2021 annettuun neuvoston täytäntöönpanopäätökseen sisältyvien välitavoitteiden ja tavoitteiden mukaisesti; saattaa nopeasti päätökseen komission kanssa käytävät neuvottelut vuosien 2021–2027 koheesio politiikan ohjelma-asiakirjoista, jotta niiden täytäntöönpano voidaan aloittaa;
3. vahvistaa perusterveydenhuoltoa ja ennaltaehkäisevää hoitoa; vähentää sosiaalipalvelujen suunnittelun ja tarjonnan hajanaisuutta ja parantaa niiden yksilöllistämistä ja integroimista muihin palveluihin; parantaa sosiaalisten asuntojen saatavuutta ja laatua;
4. vähentää yleistä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista nopeuttamalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, lisäämällä energiatehokkuutta ja hiilestä irtautumista teollisuudessa, liikenteessä ja rakennuksissa sekä varmistamalla energiaverkkoyhteyksien riittävän kapasiteetin.

Tehty Brysselissä 12 päivänä heinäkuuta 2022.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

Z. STANJURA
